

Die ondersoek van genderkonstruksies in Afrikaanse tydskrifte: 'n Multidissiplinêre metodologie

Susann Louw

The investigation of gender constructions in Afrikaans magazines: A multidisciplinary methodology

This article overviews the multidisciplinary methodology used to explore gender construction, based on my PhD study examining Afrikaans masculinity in magazines from 2005 to 2015 (Louw, 2023). The study integrates various theoretical perspectives from scholars like Kimmel, Hearn, Connell (2005), Anderson (2009) and Creswell (2009). An inductive approach allows flexibility in the analytical process when theoretical viewpoints do not apply to specific subthemes. The methodology combines ATLAS.ti software, grounded theory, discourse analysis, critical discourse analysis, multimodal discourse analysis, gender theory, and theories within masculinity studies. Qualitative and quantitative research elements are used, with a social constructivist perspective (Creswell, 2009). In the article, I synthesise the multimodal critical discourse analysis method, structured around five steps: (1) Selecting magazine contributions, (2) Coding, (3) Context and visual schemas, (4) Using ATLAS.ti functions, and (5) Analysis and discussion. The methodology's strengths and limitations are examined in the conclusion.

1. Inleiding

Volgens Creswell (2009: 5) is daar drie aspekte van belang wanneer 'n navorsingsprojek gekonseptualiseer en beplan word, naamlik die filosofiese wêreldbeskouing waarop die studie gebaseer is, die navorsingsontwerp wat met die spesifieke wêreldbeskouing geassosieer word en die spesifieke metodes waardeur die gekose benadering in praktiese stappe vertaal word.

Die artikel fokus op die praktiese stappe wat gekonseptualiseer is as 'n multidissiplinêre metodologie waarmee die konstruksie van gender ondersoek is. Dit is gebaseer op my PhD-studie (Louw, 2023) waarin ek die vergestaltings van Afrikaanse manlikheid in Afrikaanse tydskrifte bestudeer het.¹ Die datastel bestaan uit 67 uitgawes van onderskeidelik *Huisgenoot*, *Landbouweekblad*, *Sarie*, *Kuier*, *Weg!*, *Plaastoe* en *Intiem vir Mans* tussen 2005 en 2015.

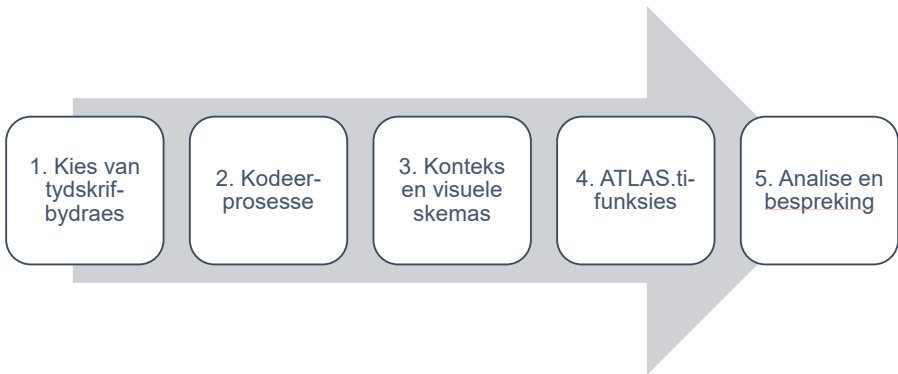
Die studie het bestaan uit elemente van kwalitatiewe en kwantitatiewe

navorsing. My vertrekpunt was 'n sosiaal-konstruktivistiese perspektief wat met 'n kwalitatiewe benadering verbind word (Creswell, 2009: 4). Die kwalitatiewe benadering is prakties toegepas deur teksanalitiese navorsingsmetodes, onder meer multimodale kritiese diskoersanalise, te gebruik. Hierteenoor is die grootte van die datastel en die gebruik van gerekenariseerde programmatuur nader aan die kwantitatiewe sy van navorsing.

Creswell (2009: 172-175) meen dat die ideale benadering tot kwalitatiewe data-analise is om die analyse-stappe met die spesifieke navorsingstrategie-stappe te vervleg. Kimmel, Hearn en Connell (2005: 4) en Anderson (2009: 32, 33) is van mening dat teorieë saam gebruik moet word om die meeste daaruit te put. Verder skeep 'n induktiewe benadering die ruimte dat die stappe van analise aangepas kan word soos ontleding plaasvind (Charmaz, 2006; Edwards, 2007; Irwin, 2017). Die teoretiese vertrekpunte (soos in afdeling 2 bespreek) is volgens die fokus van elke subtema aangepas in die geval waar dit nie volledig versoenbaar met mekaar was nie. Om hierdie redes maak ek gebruik van 'n multidissiplinêre metodologie wat uit die volgende navorsingsinstrumente, -metodes en teorieë bestaan: ATLAS.ti-programmatuur, gegronde teorie, diskoersanalise, kritiese diskoersanalise, multimodale diskoersanalise, genderteorie en verskeie teorieë binne manlikheidstudies.

Tydens die literatuuropskrywing is heelwat navorsing waargeneem waarin kritiese diskoersanalise, multimodale diskoersanalise en gender-teorie gebruik is om temas binne manlikheidstudies te ondersoek (Kress en Van Leeuwen, 2001; Bezemer, 2012; Jewitt, 2012; Edwards en Milani, 2014). Alhoewel talle studies en diskoersanalitiese benaderings geraadpleeg is (soos in afdeling 2 bespreek word), is daar 'n tekort aan 'n analitiese raamwerk waarin metodologiese stappe uiteengesit word. Ek poog om nuwe strategieë te verskaf aan navorsers wat ook sulke gemengde navorsingsmetodes in 'n Suid-Afrikaanse omgewing wil toepas. Die doel van die artikel is om 'n metodologie te verskaf wat as handleiding vir toekomstige studies kan dien.

In die onderstaande afdeling sit ek die relevante teorieë kortliks uiteen en bespreek agtergrond en literatuur aangaande ATLAS.ti-programmatuur en diskoersanalitiese benaderings. Daarna word die vyf oorkoepelende hoofstappe van die analise uiteengesit – toegelig deur voorbeelde uit die studie – om juis die multidissiplinêre metodologie van die studie te openbaar (figuur 1).

Figuur 1: Vyf oorkoepelende stappe van analise

2. Teoretiese raamwerk

Hieronder word 'n kort oorsig gegee van die teoretiese raamwerk soos gevolg in die studie van Afrikaanse manlikheid in tydskrifte. Alhoewel die teorie nie die fokus van die artikel is nie, gee die teoretiese raamwerke tog agtergrond tot die multidissiplinêre aard van die metodologie. Die teoretiese lens wat in hierdie studie gebruik word, is drieledig, naamlik genderteorie, manlikheid as 'n konstruksie en gegronde teorie. Gegronde teorie vorm deel van die teoretiese raamwerk, aangesien die konstant-vergelykende aard van gegronde teorie as agtergrond dien waarteen die analise plaasvind.

2.1. Genderteorie

Butler (1990: 9, 10, 24) se definisie van gender word as seminale navorsing binne gendernavorsing beskou. Butler (1990) sien gender as 'n aksie wat deur persone op verskillende vlakke uitgevoer word eerder as 'n eienskap wat deur persone besit word. Daar is verskeie genderteorieë en metodologieë waarvolgens die ondersoek na gender benader kan word. Butler (1990) sowel as talle ander teoretici wat hulle navorsing voortsit en ontwikkel, se aanname van gender as sosiale konstruksie is besonder relevant vir hierdie studie, omdat dit ruimte laat vir die onvermydelike sosiale verandering in genderrolle wat globaal plaasvind, hetsy in die omgewing van mans of dié van vroue (Gardiner, 2002:12).

Verder vorm verskillende manlikheidsteorieë deel van die teoretiese raamwerk. Connell (2005) se vier kategorieë, naamlik essensialisme, positivisme, normatiwiteit en semiotiek word in ag geneem met die ontleding van manlikheid, alhoewel ek 'n samesmelting van die vier kategorieë gebruik.

2.2. Manlikheid as konstruksie

Connell (2005: 67) is van mening manlikheid is een van vele elemente wat deel vorm van 'n groter struktuur binne samelewings. Hierdie struktuur bestaan uit konstante interaktiewe verhoudings tussen gender, ras, klas, nasionaliteit en selfs wêreldorde (Connell, 2005: 75). In die tradisionele opvatting van hegemoniese manlikheid staan die onderdrukking van vroue en verguising van homoseksuele mans sentraal (Milani, 2015: 1). Cleaver (2002) en Hearn (2004) ondersteun soortgelyke definisies van hegemoniese manlikheid. Hulle definieer dit as manlikheid en/of gendergebruike wat 'n hoër posisie as die onderdrukte (met ander woorde die gemarginaliseerde en 'ander') inneem, ongeag die gender waarmee die onderdrukte ook al identifiseer (Cleaver, 2002: 7; Hearn, 2004: 57). Hegemoniese manlikheid is die manifestasie van gendergebruike tekenend van die heersende tendense in die samelewing, en waardeur mans hulle heersende posisie teenoor die gemarginaliseerde groep handhaaf (Visagie, 2004: 20). Dit stel 'n aanvaarbare vergestaltung van manlikheid voor, maar dit kan te eniger tyd deur vroue of enige gendergroep uitgedaag word. Hegemoniese manlikheid is dus nie 'n vaste of konstante tendens nie en verskil van area tot area (Connell, 2018: 9).

Bykomend tot bogenoemde hegemoniese manlikheid is daar volgens Connell (2005: 78-81) drie benaderings tot manlikheid wat in gendersisteme voorkom, naamlik ondergeskiktheid ('subordination'), medepligtigheid ('complicity') en marginalisering ('marginalisation'). Hierdie drie benaderings kan gebruik word om vergestaltungen van gender in 'n spesifieke konteks in 'n veranderende struktuur van verhoudings te ondersoek (Connell, 2005: 81). Die belang en relevansie van dié benaderings lê op twee vlakke. Eerstens is die groepe wat gevorm word, beeldend van veranderende manlikhede in die samelewing. Tweedens kan die benaderings en die verhouding tussen die verskillende genderkonstruksies meer insig verskaf in die onstabiele en veranderende konstruksie van manlikheid, soos Connell (2005: 81; 2018: 11) aandui.

Nes daar verskillende konstruksies van manlikheid is, is daar ook verskeie vorme en weergawes van die sogenaamde manlikheid-in-krisis-fenomeen. Dié fenomeen word veroorsaak deur die emosies van angs of vrees wat reeds ervaar word of ervaar gaan word, byvoorbeeld weens die gevolge van die ondermyning van tradisionele manlike genderrolle (Jefferson, 1994: 10; Edwards, 2006: 7). Die manlikheid-in-krisis-fenomeen word in navorsing ewe veel geskakel aan manlikheid as konsep as aan mans se ervaring daarvan. Die krisis van binne verwys na die emosie wat die mans ervaar wanneer hulle die krisis beleef, byvoorbeeld onsekerheid en magteloosheid (Edwards, 2006: 8).

Wiegman (2002) se drie benaderings tot manlikheid vorm deel van die teoretiese raamwerk, naamlik die afkeuring van die normatiewe verbintenis tussen gender en geslag; die verwerping van gender se direkte verbintenis met geslag en die gedagte dat manlikheid deel vorm van identiteit in plaas van 'n persoon se liggaam. Dié benaderings is belangrik vir die ondersoek, omdat dit die veelsydigheid van manlikheid kan uitwys. Beide Wiegman (2002) en Connell (2005) se benaderings tot manlikheid is van belang vir die ontleding van manlikheid, omdat dit ruimte laat om sosiale en kontekstuele faktore in ag te neem.

Laastens is Anderson (2009) se inklusiewe manlikheidsteorie gebruik omdat dit as 'n uitbreiding van Connell (2005) se benadering tot die analise van manlikheid beskou kan word. Dit beskryf die hedendaagse proses waar mans die tradisionele hegemones manlikheid bevraagteken en ondermyn. Die gevolg daarvan is dat kulturele homofobie verminder het en jonger mans homofobiese beginsels begin bevraagteken het.

2.3. Gegronde teorie

Die derde element van die teoretiese raamwerk is gegronde teorie (GT), wat sistematiese, induktiewe metodes behels en wat gebruik word om kwalitatiewe navorsing (met teorie-ontwikkeling ten doel) uit te voer (Charmaz, 2012: 2-3, 4). In GT lei navorsers die hipotese uit die data af, in plaas daarvan om deur 'n voorafopgestelde hipotese gelei te word (Silverman, 2011: 67). Die doel van GT is volgens Dick (2005: 5) om die navorsingsituasie te verstaan, oftewel om die implisiete teorie in die data te ontdek. Dié doel sluit aan by my gekose kwalitatiewe navorsingsontwerp sowel as die teksanalitiese benadering deurdat die gemene deler die interpretasie van data is om betekenis te vind. GT is 'n data gedrewe teorie, aangesien dit gepas moet wees vir die spesifieke navorsingsituasie en antwoorde op die navorsingsvrae moet gee (Dick, 2005: 5 6). Talle navorsers van verskillende velde gebruik GT op hulle eie unieke manier (Dey, 1999: 2) – daarom word GT as aanpasbaar beskryf en die beginsels daarvan word as riglyne eerder as reëls of vereistes beskou (Charmaz, 2006: 9; Dey, 1999). Die programmatuur ATLAS.ti is gebaseer op GT en word gebruik om die navorser te help om kwalitatiewe ontledings uit te voer.

Bogenoemde raamwerke vorm die agtergrond waarteen die ondersoek plaasvind.

3. Literatuur

3.1. ATLAS.ti-programmatuur

Ek maak gebruik van een navorsingsinstrument, naamlik kwalitatiewe programmatuur (ATLAS.ti). Die gebruik van kwalitatiewe programmatuur word deur Creswell (2009: 164, 175) gesteun, aangesien die programmatuur juis die versameling en stoor van data moontlik maak. Vervolgens word die navorsingsinstrument se gebruik en voordele bespreek.

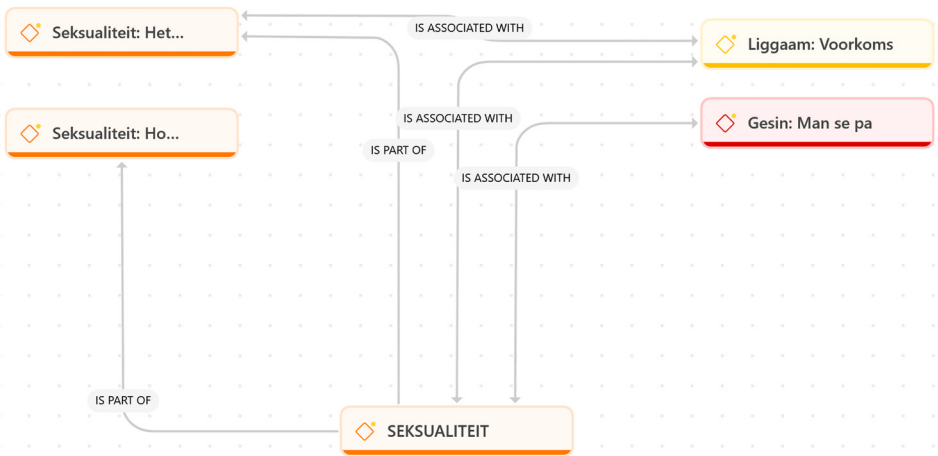
Kwalitatiewe programmatuur is gebaseer op drie elemente, naamlik “noticing things, collecting things and thinking about things” (Frieze, 2019: 92). Die ontleding vind plaas wanneer daar tussen bogenoemde drie elemente beweeg word, byvoorbeeld deur ’n waarneming aan ’n datasegment te verbind, daarna meer data te versamel en die nuwe data aan ou en nuwe waarnemings en kodes te verbind (Frieze, 2019: 92). Hierdie beweging tussen verskillende elemente sowel as die interpretasie daarvan is ’n praktiese toepassing van die kwalitatiewe sowel as die sosiaal-konstruktivistiese perspektief.

Kwalitatiewe programmatuur soos ATLAS.ti word in verskeie dissiplines gebruik en is nie beperk tot een studieveld nie (Frieze, 2014: 6; Lewins en Silver, 2014: 10-11). Weergawe 8² van ATLAS.ti is in my PhD-studie (Louw, 2023) gebruik om ’n skakel tussen ’n datasegment en ’n kode te vorm (Lewins en Silver, 2014: 82). ’n Datasegment verwys na ’n segment in ’n dokument wat uitstaan en/of belangrik is vir die analise, byvoorbeeld ’n woord, sin, frase, gedeelte van ’n foto, ’n grafiese voorstelling of ’n enkele karakter (Frieze, 2019: 13). Frieze (2019: 13-14) noem dat ’n datasegment wat elektronies gemerk word (soos wat ’n persoon ’n frase en/of woord in ’n hardekopieteks sou onderstreep) as ’n aanhaling bekend staan. Ek het van Frieze (2019) se metode afgewyk en nie die onderskeid tussen ’n datasegment en ’n aanhaling gemaak nie, omdat ek ’n multimodale analise gevolg het en ook visuele elemente ondersoek het. Sodoende benoem ek alle segmente wat in ATLAS.ti gemerk word as datasegmente.

Nadat ’n datasegment in ’n dokument gemerk is, kan die navorser ’n kode aan die datasegment toeken. Volgens Frieze (2019: 16) is ’n kode ’n etiket wat aan ’n datasegment toegeken word en gebruik word om ’n lys datasegmente in verskillende groepe te organiseer. Frieze (2019: 15) vergelyk hierdie proses met die opstel van ’n indeks omdat kodes gebruik word om ’n groot hoeveelheid data volgens ’n gekose struktuur te organiseer. Die proses om kodes aan datasegmente toe te ken, staan bekend as kodering of die kodeerproses, wat

volgens Petrova (2014: 4) dieselfde beginsel volg as onderstreping en die maak van notas in 'n handboek.

Kodering beïnvloed die digtheid en/of gegrondheid van 'n kode en 'n datasegment. Die kodes se gegrondheid verwys na die hoeveelheid skakels wat 'n spesifieke kode met verskillende datasegmente het (Friese, 2019: 38). Die kode Gesin: Familie³ se gegrondheid is byvoorbeeld 99, dit wil sê die kode is aan 99 datasegmente toegeken. Digtheid verwys weer na direkte skakels tussen kode en kode, of datasegment en datasegment (Friese, 2019: 36, 172). Die SEKSUALITEIT-kode⁴ is byvoorbeeld aan vier kodes (Gesin: Man se pa-, Seksualiteit: Heteroseksualiteit-, Liggaam: Voorkoms en Seksualiteit: Homoseksualiteit-kode) gekoppel soos in figuur 2 aangedui. Die digtheid van 'n kode kan net verhoog wanneer daar 'n skakel toegeken word, byvoorbeeld Seksualiteit: Heteroseksualiteit-kode staan in 'n "deel van"-verhouding met die SEKSUALITEIT-kode. Die gegrondheid en digtheid kan dus die verspreiding van kode- en datasegmentverhoudings in die datastel aandui en uitwys in watter tydskryfbydraes sekere temas meer of minder voorkom.

Figuur 2: Voorbeeld van verhoudingsaanduiding

Die gebruik van ATLAS.ti in verskillende studieveld kan onder andere toegeskryf word aan die voordele wat die program vir navorsers bied, naamlik dat verskeie stukke gelyktydig bestudeer kan word (Friese, 2014: 6; Lewins en Silver, 2014: 10-11). ATLAS.ti verminder die moontlikheid van foute asook die tyd wat aan die kodeerproses spandeer word omdat konsekwentheid en deursigtigheid deurentyd toegepas word (Ngalande en Mkwinda, 2013: 4).

Daarbenewens bied ATLAS.ti verskeie metodes en funksies, soos in afdeling 4 uiteengesit, waarmee data geanaliseer kan word (Lewins en Silver, 2014: 90).

3.2. Studies oor ATLAS.ti

Gorin en Dubied (2011) en Rothman, Nagaswaran, Johnson, Adams, Scrivens en Baughman (2012) se studies sluit beide tydskrifte as data, asook 'n teksanalitiese benadering in. Gorin en Dubied (2011) analiseer 3 875 nuusartikels om prominente temas rondom bekende figure te identifiseer, terwyl Rothman et al. (2012) 48 artikels uit 20 tydskrifte ontleed om die uitbeelding van mishandeling in romantiese verhoudings te ondersoek. Rothman et al. (2012), in teenstelling met my studie, fokus meer op kwantitatiewe resultate, soos die ontdekking dat 53% van die artikels mishandeling as eroties, romanties en normaal uitbeeld.

Paulus en Lester (2016: 405, 418) se studie (met 'n datastel van 77 datasegmente) fokus op die sistematiek van ATLAS.ti (weergawe 7) en die wyse waarop dit in samewerking met diskoersanalitiese benaderings gebruik kan word. Hulle maak gebruik van ATLAS.ti om data te organiseer, kodes toe te ken en 'n teksanalitiese benadering te volg. Net soos in hulle studie, het ek my studie temas geïdentifiseer deur kodes toe te ken aan datasegmente, gevolg deur 'n reël-vir-reël analise en die gebruik van die kommentaarfunksie in ATLAS.ti.

3.3. Studies oor diskoersanalitiese metodes

3.3.1. Diskoersanalise

Die navorsing oor taal en gender kan volgens Coates (2012) in twee velde verdeel word. Die eerste veld is kwantitatiewe sosiolinguistiese navorsing waarin die verskillende variëteite van taal en die invloed van elemente soos sosiale klas- en genderverskille ondersoek word. Die tweede veld fokus op taal as diskoers, waarin taal binne sosiale kontekste in sy geheel bestudeer word. Hierdie hollitiese benadering bied nuwe insigte oor die verhouding tussen diskoers en sosiale kontekste. Fairclough (2015: 7 8) definieer diskoers soos volg: Diskoers word as taal beskou wat in verskillende mediums voorkom en in verhouding staan tot elemente wat deel vorm van sosiale praktyke. Fairclough (2015) se definisie van diskoers is gepas vir Coates (2012) se tweede navorsingsveld, aangesien beide se beskouing van diskoers melding maak van die sosiale konteks waarin diskoers gebruik en gevorm word.

In die afgelope 40 jaar was daar drie hoofbenaderings tot gender binne

diskoersanalise: die dominante ('dominance'), onderskeidende ('difference') en sosiaal konstruktivistiese ('social constructionist') benadering (Coates, 2012: 91). Alhoewel die sosiaal-konstruktivistiese benadering die meeste voorkom in hedendaagse navorsing, is 'n kort beskrywing van elke benadering nuttig as agtergrond. Die dominante benadering beskou geslagsverskille in taal as 'n weerspieëling van die magsverhouding tussen mans en vroue (Coates, 2012: 91-92, 93). Die onderskeidende benadering spruit voort uit die idee dat geslagsverskille in gesprekstyle voortkom uit sosialisering binne onderskeie subkulture. Die sosiaal-konstruktivistiese benadering, wat ooreenstem met Butler (1990) se siening van performatiewe gender, beskou gender as 'n sosiale konstruksie en nie 'n gegewe kategorie nie (Coates, 2012: 91, 96, 99).

Volgens Paltridge en Wang (2015: 206) word diskoersanalise vir die volgende vyf doeleindes gebruik. Dit word eerstens gebruik om linguistiese patrone in taalgebruik te analiseer, en tweedens om kennis oor taal, wat nodig is vir suksesvolle kommunikasie, in te samel. Die derde doeleinde beklemtoon die redes vir die gebruik van taal sowel as die betekenis wat daaraan gekoppel word. Vierdens word die verhouding ondersoek tussen taal en die sosiale sowel as die kulturele kontekste waarin dit gebruik word. Laasgenoemde doeleinde en die vyfde doeleinde is ook dié wat vir my studie (waarin ek 'n sosiaal konstruktivistiese vertrekpunt volg) geld, naamlik dat taal verskeie wyses van begrip en wêreldbeskouings vorm (Paltridge en Wang, 2015: 206). Dit beteken dat diskoersanalise gebruik kan word om die konstruksie van manlikhede te ondersoek wat deur die taalgebruik in die tydskrifbydraes gevorm word. Die laaste twee doeleindes is verteenwoordigend van die paradigmaskuif en die soort diskoersanalise wat merendeels in navorsing toegepas word.

Voorbeelde van diskoersanalise in verskeie studies, soos dié van Kiesling (2001; 2007), Du Plessis (2015) en Owen en Campbell (2018), illustreer verskillende metodes en toepassings binne die veld. Hierdie studies fokus op diverse onderwerpe, soos die konstruksie van manlikheid deur taalgebruik in verskeie kontekste, insluitend tydskrifte en onderhoude. Die gebruik van diskoersanalise bied insig in hoe taalgebruik genderidentiteite vorm en beïnvloed.

Daar is dus verskillende stappe en metodes vir die toepassing van diskoersanalise. Die volgende riglyne is uit studies geneem om my eie diskoersanalitiese metode te vorm: Die data is nie as alleenstaande objekte beskou nie, maar is ontleed in verhouding tot die sosiale konteks waarbinne dit verskyn. Dit het plaasgevind deur vrae oor die teks te stel sodat die sosiale situasie in ag geneem word. Daarnaas is gesprekstyl, taalgewoontes, afwesige of aanwesige onderwerpe, magsposisies van betrokke persone en enige visuele grafika uitgelig vir 'n holistiese benadering tot die diskoersanalitiese metode. Die

data is deeglik en herhaaldelik herlees om temas en subtemas te identifiseer en te verfyn. Sodoende het ek diskoersanalise gebruik om die konstruksie van manlikhede te ondersoek wat deur diskoers in die tydskrifbydraes gevorm word.

3.3.2. Kritiese diskoersanalise

Navorsers soos Van Leeuwen, Van Dijk en Fairclough het seminale navorsing in kritiese diskoersanalise (KDA) onderneem (Jaworski en Coupland, 2014: 5; Paltridge en Wang, 2015: 210). KDA is gebaseer op die aanname dat taalgebruik altyd sosiaal gekonstrueer is en dat diskoers die sosiale domein weerspieël, konstrueer, dekonstrueer en beïnvloed (Jaworski en Coupland, 2014: 5, 27; Paltridge en Wang, 2015: 210). As navorsingsmetode kan dit byvoorbeeld gebruik word om vas te stel hoe taal sosiale konstruksies in die hand werk, maar ook om die invloed van magsverhoudinge en ideologieë op diskoers te bepaal.

Navorsers soos Knaggs (2006) en Edwards en Milani (2014) het KDA gebruik om onderskeidelik die konstruksie van manlikhede in Suid-Afrikaanse mansleefstyltydskrifte en die verband tussen gender, seksualiteit, en gesondheid in diskoers te ondersoek. Hulle ondersoek gee aandag aan die belangrike rol wat diskoers speel in die vorming van sosiale identiteite en die reproduksie van ideologiese strukture (Knaggs, 2006: 27; Edwards en Milani, 2014: 461).

Die indringende teksanalise van Edwards en Milani (2014: 466, 469) toon die volgende stappe aan: Eerstens word 'n spesifieke woord of frase (soos 'penis') in die ondersoekte teks waargeneem. Tweedens word dit in die konteks van die teks gesitueer. (Daar word byvoorbeeld gelet op kollokasies of ooreenstemmings met ander diskoerse.) Daarna word dit in die sosiale, kulturele en politieke konteks van die teks geanaliseer en vierdens maak die navorsers 'n afleiding oor die gekonstrueerde manlikheid en gesondheid. Hiermee saam maak Edwards en Milani (2014: 468) waarnemings oor onderwerpe wat aanwesig of afwesig is, nes ek die afwesigheid van diskoerse in die tydskrifbydraes waargeneem het en daaruit afleidings gemaak het.

Na aanleiding van bostaande navorsers se gebruik van KDA, het ek die volgende KDA stappe vir my studie geïdentifiseer: Soos die diskoersanalitiese benadering reeds uitgewys het, moet diskoers altyd binne die sosiale konteks waarin dit verskyn, geanaliseer word. Só 'n analise het deur middel van lees en herlees plaasgevind. Bykomend tot die herlees van data, is 'n indringende stiplees ook nuttig, om kollokasies, ooreenstemmings en herhalings in data aan te dui. Hierdeur is verdere temas en subtemas verfyn. KDA navorsing beklemtoon veral dat alle diskoers ondersoek moet word in verhouding tot magsverhoudinge en die ideologieë wat dit vorm.

3.3.3. Multimodale diskoersanalise

Kress en Van Leeuwen (2001), O'Halloran (2004), Royce (2007), Bezemer (2012), Jewitt (2012), Edwards en Milani (2014), en Zhao (2014) bied die benaderingswyse van multimodale diskoersanalise (MDA) aan wat aanvaar dat kommunikasie uit meer as slegs taal bestaan en dat uitbeelding 'n belangrike, bykomende en geïntegreerde modus⁵ in die media is. Hierdie benadering is toepaslik vir die ontleding van tekste wat verskeie modusse, insluitend verbale en visuele modusse, gebruik. Modusse, soos geskrewe teks en visuele beelde, dra elk op 'n unieke manier by tot die betekenisvorming van 'n teks en MDA poog om dié bydraes te ondersoek en te interpreteer.

MDA word gebruik om multimodale tekste te ontleed en is op drie teoretiese aannames gebaseer. Eerstens erken dit dat kommunikasie 'n verskeidenheid modusse gebruik om betekenis te skep, wat visueel, verbaal, of 'n kombinasie daarvan kan wees. Tweedens aanvaar MDA dat semiotiese bronne, soos aksies, materiale en artefakte, sosiaal oor tyd gevorm word en dus betekenisvolle bydraes tot kommunikasie maak. Die derde aanname is dat persone betekenis beheer deur die keuse en samestelling van modusse, waardeur die belangrikheid van interaksie tussen modusse beklemtoon word (Bezemer, 2012). Dit impliseer dat die interaksie tussen modusse 'n kritieke rol speel in hoe betekenis gevorm word.

Die toepassing van MDA word geïllustreer deur Van der Watt (2016) se studie van 123 uitgawes van Suid-Afrikaanse *Men's Health*. Van der Watt (2016: 5) gebruik 'n tematiese diskoersanalise wat op beide verbale en visuele modusse fokus om die invloed van die tydskrif op mans se gesondheidsbewustheid te ondersoek.

In bostaande bespreking van MDA is die aanname deurentyd beklemtoon dat visuele en tekstuele modusse gesamentlik 'n boodskap weergee. Ek vereenselwig my veral met Edwards en Milani (2014) se benaming van multimodale kritiese diskoersanalise (MKDA). Dit volg dieselfde praktiese stappe as KDA (soos bespreek in afdeling 3.3.2) met die bykomende stap om alle KDA-stappe ook op visuele modusse toe te pas. Die visuele modusse in my datastel, hetsy foto's, sketse en/of grafika is geanaliseer en binne die sosiale konteks gesitueer, sodat temas daarin ook geïdentifiseer kon word en tot betekenisvorming kon lei. Uit bostaande literatuur het ek 'n sintese geformuleer van diskoersanalise, KDA en MDA in die vorm van MKDA.

4. Stappe van analise

Die ideale benadering tot kwalitatiewe data-analise – soos reeds genoem – vervleg die stappe van analise met die spesifieke navorsingstrategiestappe (Creswell, 2009: 172-175). Die gegronde teoretiese en induktiewe lens skep die ruimte dat die analisestappe aangepas kon word soos ontleding plaasgevind het. Ook het die grootte van elke hooftema se datastel en die aard van hooftemas (byvoorbeeld verskeie subtemas wat onderskeidelik aan die liggaam- en status-temas toegeken word) die implikasie dat die werkswyse van elke navorsingsvraag aangepas moes word.

Hieronder word die stappe van die analise na afloop van die versameling van tydskrifte uiteengesit. In tabel 1 is die beplande stappe in die linkerkantse kolom aangedui. Aangepaste stappe word in die regterkantse kolom gelys. Die stappe word in vyf oorkoepelende stappe verdeel.

Tabel 1: Skematiese voorstelling van die stappe van analise

	Beplande stappe	Stappe uitgevoer	Aangepaste stappe
1	Kies van tydskrifbydraes		
I.	Lees en kies van tydskrifbydraes.	√	
II.	Herlees van tydskrifbydraes.	√	
III.	Skandeer van gekose tydskrifbydraes.	√	
IV.	Oplaaai van tydskrifbydraes op ATLAS.ti	√	
2	Kodeerproses		
I.	Ses oorspronklike kodes is geskep.	√	
II.	Datasegmente is gemerk en aan kodes toegeken.	√	
III.	Deurlopend word nuwe subkodes geskep.	√	
IV.	Friese (2016) se benadering tot die organisering van kodes is gevolg.	√	
V.	Kodes is deurlopend gedefinieer vir konsekwentheid.	√	
VI.	Die notuleringsfunksie is deurlopend gebruik.	√	
VII.	Die kodeerproses se stappe is herhaal tot elke tydskrifinsetstel gekodeer is.	— √	<ul style="list-style-type: none"> • Die notuleringsfunksie is nie tydens die kodeerproses gebruik nie (sien afdeling 4.2).

3	Konteks en visuele skemas		
I.	Die kodeerproses word herlees om skematiese voorstellings in die vorm van vloei-diagramme op te stel.	√	
II.	Internasionale en nasionale sosio-ekonomiese en politieke gebeurtenisse word op die vloei-diagramme aangedui wat moontlik met analise in ag geneem moet word.	√	
4	ATLAS.ti-funksies		
I.	'n Netwerk vir elke hoofkode word geskep.	√	<ul style="list-style-type: none"> • Datasegmente is nie op die netwerke ingevoeg nie (sien afdeling 4.4 vir motivering). • Die woordwolk-funksie is nie gebruik nie (sien afdeling 4.4 vir motivering).
II.	Alle datasegmente is op die netwerk ingevoeg.	—	
III.	Die ondersoek-funksie is gebruik om gemene data-segmente en kodes aan te dui.	√	
IV.	Aangeduide skakels is op die netwerke aangebring.	√	
V.	'n Woordwolk van elke hoofkode word geskep.	—	
VI.	'n Grafiek van Saamvoorkom-kodes van elke hoofkode word geskep.	√	
5	Analise en bespreking		
I.	Statistiek en agtergrond van elke hoofkode wat betref digtheid, gegrondheid en hoeveelheid toegekende datasegmente per tydskrif en tydskrifinsetsel word uitgelig. Hierdie inligting is 'n opsomming van stappe 4, I-VI.	√	<ul style="list-style-type: none"> • Die teksanalitiese werkwysse van elke tema verskil as gevolg van die datastel se grootte en verskeidenheid (sien afdeling 4.5 vir uiteensetting).
II.	Die aanvanklike data-analise begin deur elke datasegment wat aan die tema se hoof- en subkodes toegeken is in die konteks van die tydskrifinsetsel te analiseer volgens substappe wat opgestel is uit 'n multimodale kritiese diskoersanalitiese benadering. <ul style="list-style-type: none"> • Hoofstuk 4: 4 Substappe • Hoofstuk 5: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liggaam: 3 Substappe ▪ Seksualiteit: 3 Substappe • Hoofstuk 6: 3 Substappe 	√	
III.	Resultate van die data-analise (die onderskeie substappe van elke hoofstuk) is herlees om gemene temas te identifiseer en 'n lyngrafiek op te stel.	√	
IV.	Die grafiek van die Saamvoorkom kodes is gebruik om die bepaalde temas te steun of te bevraagteken.	√	
V.	Die bespreking van die multimodale kritiese diskoersanalise (met die inagneming van relevante teorie en literatuur) word volgens die gemene temas uiteengesit.	√	

4.1. Kies van tydskrifbydraes

Die eerste oorkoepelende stap bestaan uit vyf substappe soos in figuur 3 voorgestel:

Die gekose uitgawes van die tydskrifte wat gekies is, is deurgewerk en alle tydskrifbydraes waarin beelde van manlikheid voorkom, is met gekleurde plakkers gemerk. Die tweede rondte van verwerking en lees het daarna plaasgevind om moontlike herhaling van dieselfde beelde van manlikheid in tydskrifbydraes uit te skakel. Daar was byvoorbeeld heelwat artikels oor rugbyspelers en bekende akteurs in beide *Huisgenoot* en *Sarie*. Daar is besluit dat die keuse van tydskrifbydraes oor bekende persone nie die datastel moet oorheers nie. Na afloop van die tweede rondte van verwerking en lees is daar besluit om geen bydraes uit *Plaastoe* in die datastel in te sluit nie, omdat die fokus van die artikels meer beroepsgerig is en tegniese inligting bevat – dit het byvoorbeeld geweldige lang artikels (6 tot 12 A3-bladsye) oor landbou uitvoere of die gebruik van tegnologie in boerdery. Daar is gevolglik nie beelde van Afrikaanse manlikheid in *Plaastoe* gevind nie.

Die volgende stap was die elektroniese skandering van die harde kopieë van alle geselekteerde tydskrifbydraes sodat dit op ATLAS.ti gelaai kon word. Die gekose tydskrifbydraes is geskandeer, en die kwaliteit van sommige van die geskandeerde dokumente was baie swak en ATLAS.ti kon nie al 61 tydskrifbydraes se teks lees nie. As gevolg van die komplikasie is die dokumentformaat nagevors en die volgende plan gevolg: Foxit PhantomPDF programmatuur is gebruik om elke tydskrifinsetsel na ‘Optical Character Recognition’ formaat te verander. Hierdie formaat verhoog die kwaliteit van die dokument met die gevolg dat ATLAS.ti die karakters in die teks as letters en woorde kon herken. Die grootste implikasie van die ekstra stap was die tyd wat dit in beslag geneem het. Hierna is die dokumente op die ATLAS.ti-databasis gelaai. Die tydskrifbydraes is volgens die gekose tydskrifte in ses dokumentgroepe ingedeel, naamlik *Huisgenoot*, *Intiem vir Mans*, *Kuier*, *Landbouweekblad*, *Sarie* en *Weg!*.

I. Lees en kies van tydskrifbydraes.	<ul style="list-style-type: none"> • Enige insetsels waarin beelde van manlikheid voorkom.
II. Herlees van tydskrifbydraes.	<ul style="list-style-type: none"> • Om herhaling van dieselfde beelde van manlikheid te voorkom, byvoorbeeld artikels oor rugbyspelers. • <i>Plaastoe</i> het geen beelde van manlikheid bevat nie.
III. Skandeer van gekose tydskrifbydraes.	<ul style="list-style-type: none"> • Swak dokumentskanderings, <i>optical character recognition</i> met programmatuur verbeter.
IV. Oplaa en in ses dokumentgroepe verdeel tydskrifbydraes op ATLAS.ti.	<ul style="list-style-type: none"> • Opgelaa en in ses dokumentgroepe verdeel. • Elke tydskrif is as dokumentgroep gelaa.

Figuur 3: Substappe tydens die oorkoepelende stap, 'Kies van die tydskrifbydraes'

4.2. Kies van tydskrifbydraes

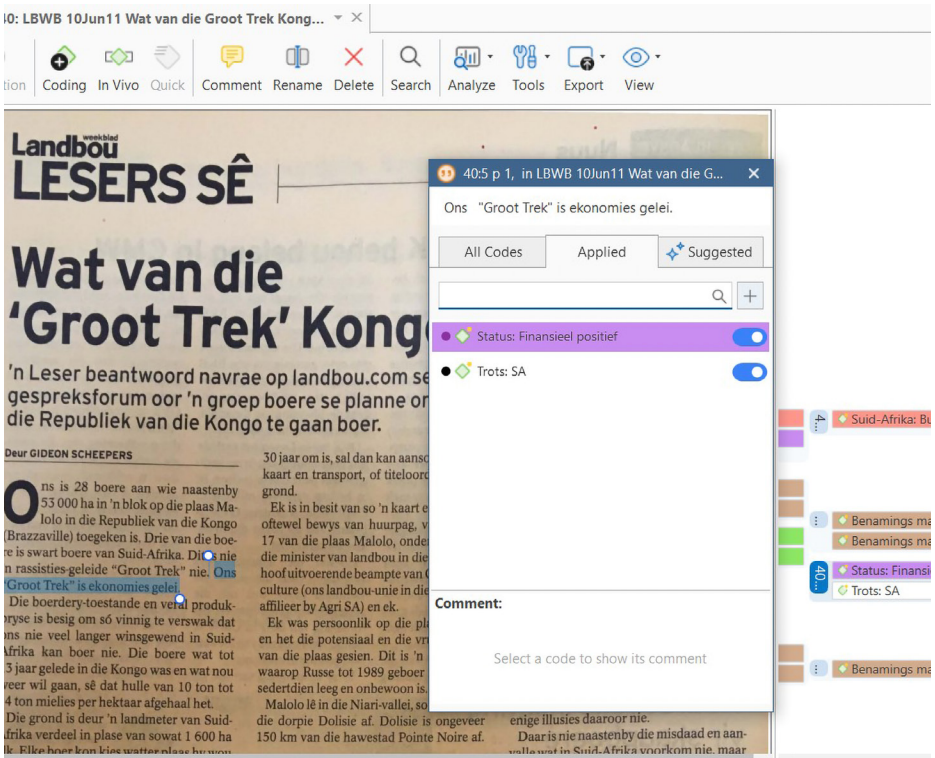
Die tweede oorkoepelende stap, kodeerprosesse, het uit sewe substappe bestaan.

Die tydskrifbydraes is in hierdie volgorde gekodeer: *Intiem vir Mans, Kuier, Landbouweekblad, Sarie, Weg!* en laastens *Huisgenoot*. Die oorspronklike kodes is eerste opgestel na aanleiding van my navorsingsvrae, naamlik GEWELD, VERBRUIKERSWESE, STATUS, MAG, LIGGAAM en SEKSUALITEIT. Die kodeerproses is in elke tydskrifinsetsel begin deur datasegmente te merk wat uitstaan as gevolg van 'n assosiasie met die reeds geskepte kodes, of opvallend is omdat dit menigte kere voorkom, of direk met die konstruksie van manlikheid verbind is. In figuur 4⁷ word 'n gemerkte datasegment aangedui.

The screenshot shows the ATLAS.ti software interface. On the left, there is a 'Documents' list with columns for ID, Name, and a circular icon. The list contains 14 entries, with the entry 'D 40: LBWB 10Jun11 Wat van die Groot Trek Kong...' selected and highlighted in blue. The main window displays a document snippet titled 'gespreksforum oor 'n groep boere se planne om in die Republiek van die Kongo te gaan boer.' The snippet includes a sub-header 'Deur GIDEON SCHEEPERS' and a large initial letter 'O' starting the text: 'ns is 28 boere aan wie naasteby 53 000 ha in 'n blok op die plaas Malolo in die Republiek van die Kongo (Brazzaville) toegeken is. Drie van die boere is swart boere van Suid-Afrika. Dit is nie 'n rassities-geleide "Groot Trek" nie. Ons "Groot Trek" is ekonomies geleel. Die boerdery-toestande en veral produk-pryse is besig om s6 vinnig te verswak dat ons nie veel langer winsgewend in Suid-Afrika kan boer nie. Die boere wat tot 13 jaar gelede in die Kongo was en wat nou weer wil gaan, se dat hulle van 10 ton tot 14 ton mielies per hektaar afgehaal het. Die grond is deur 'n landmeter van Suid-Afrika verdeel in plase van sowat 1 600 ha

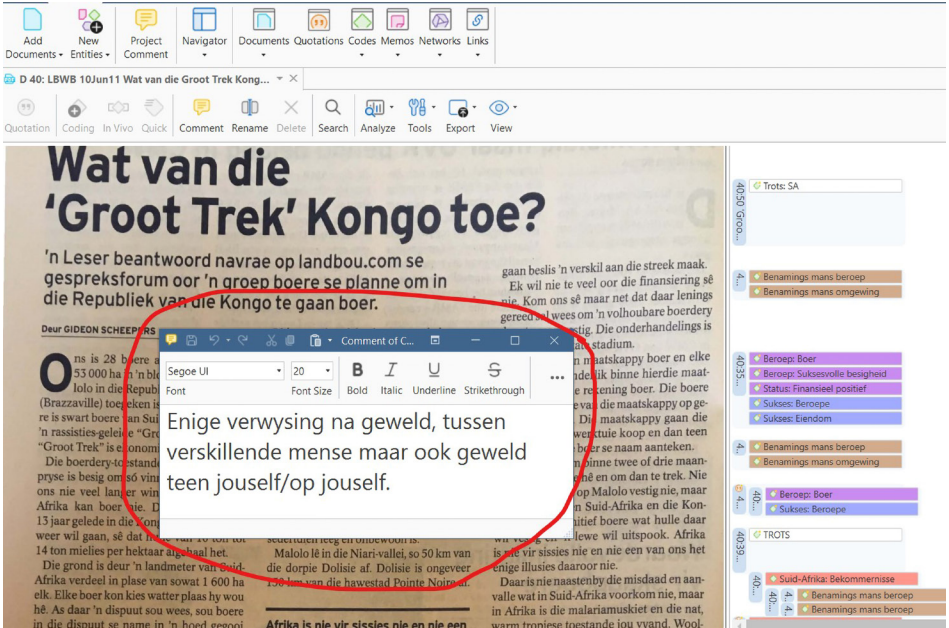
Figuur 4: Merk van datasegmente

Daarna het ek die gemerkte datasegmente aan kodes toegeken of nuwe kodes geskep waaraan die datasegment toegeken kon word. In figuur 5 hieronder het ek byvoorbeeld die Status: Finansiël-kode⁸ en Trots: SA aan die datasegment “Ons ‘Groot Trek’ is ekonomies gelei” toegeken.

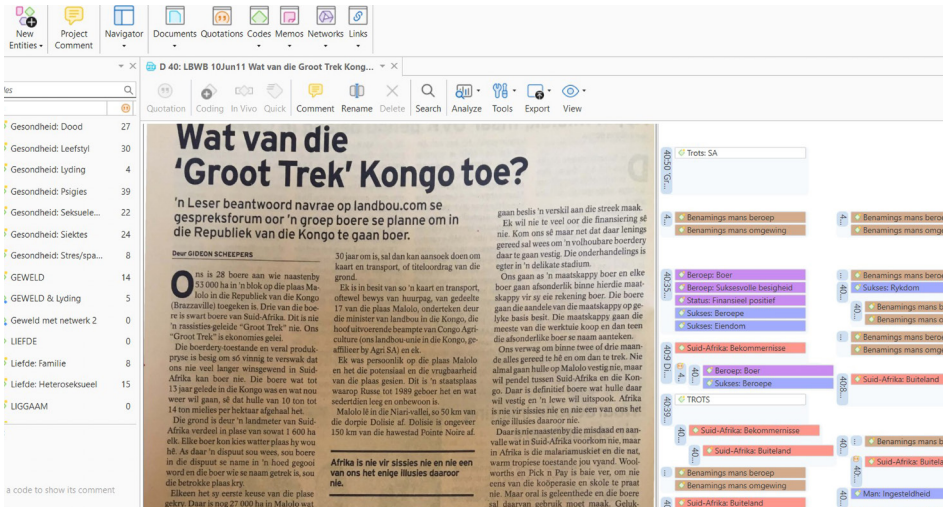
Figuur 5: Toekenning van kodes aan datasegmente

Ek het elke kode, hetsy een van die eerste ses kodes of nuutgeskepte kodes gedefinieer soos wat die kodering plaasgevind het. Die GEWELD-kode is byvoorbeeld soos volg gedefinieer: “Enige verwysing na geweld tussen verskillende mense, maar ook geweld teen jouself” (sien figuur 6 hieronder).

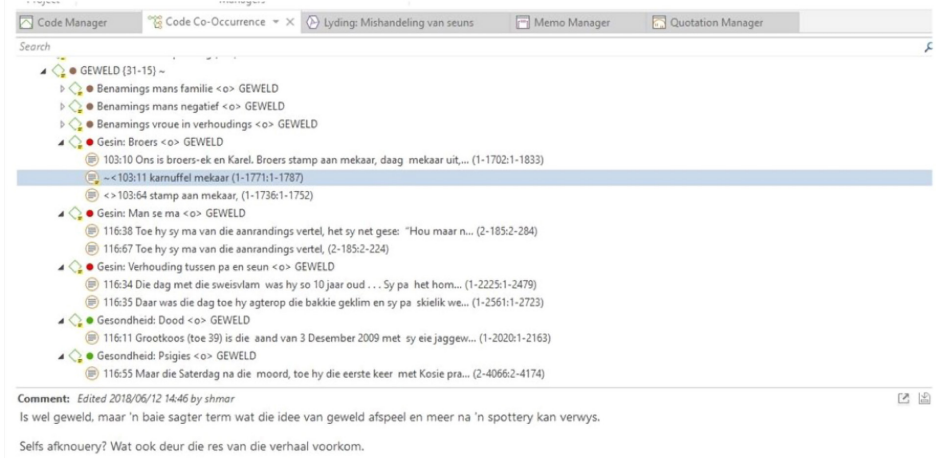
Figuur 6: Definisie van kodes

Tydens die toekenning van kodes aan datasegmente van die eerste paar tydskrifbydraes, het ek beseft dat ek 'n manier nodig het om die kodes te organiseer. Ek het Friese (2016) se benadering tot die skep en organisasie van kodes gevolg. Die hoofkodes is in hoofletters getik en die subkodes in kleinletters (sien figuur 7), byvoorbeeld LIGGAAM (hoofkode en kode-groep) en Liggaam: Gesondheid (subkode). Elke kodegroep is ook met dieselfde kleur verbind sodat dit makliker is om te onderskei (figuur 7). Wanneer 'n kode geskep is en nie onder 'n hoofkode ingedeel kon word nie, is die kode met 'n asterisk gemerk, byvoorbeeld *benamings van mans, en wanneer die kode meer gebruik word, is die asterisk verwyder en die formatering na 'n kodegroep se formatering verander. Op hierdie manier is nuwe kodes gevorm en is subkodes gedurende die kodeerproses uitgebrei.

Figuur 7: Lys van kodeformaterings

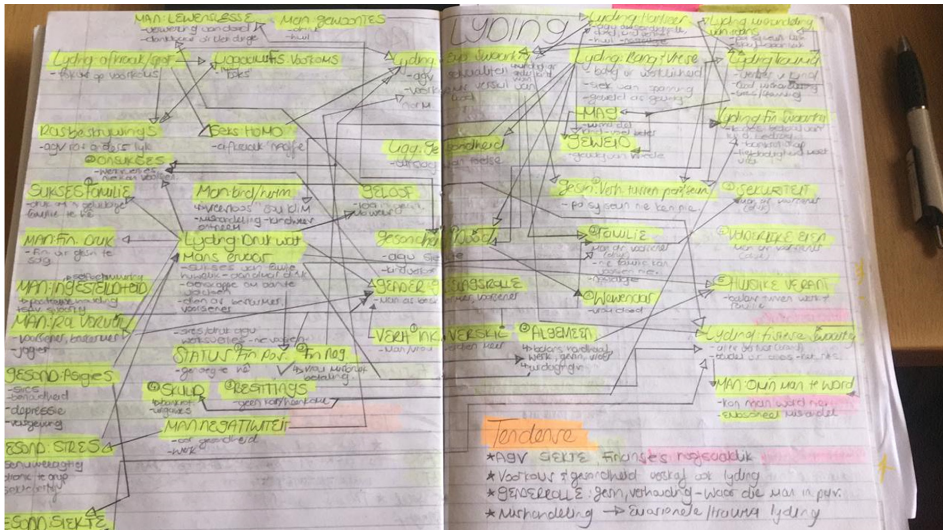
Hierdie proses is herhaal totdat elke tydskrifinsetsel gekodeer is. Ek het beoog om deurentyd die notuleringsfunksie te gebruik, maar het verkies om eerder indringende stiplees na afloop van die koderingsproses toe te pas. Dié keuse is gemaak sodat die koderingsproses in ATLAS.ti gestoor kon word en verdere interpretasie tydens die multimodale kritiese diskoersanalise kon geskied. In figuur 8 hieronder, kan die kommentaar op die “karnuffel mekaar” datasegment gesien word.

Figuur 8: Kommentaar op datasegmente

4.3. Konteks en visuele skemas

Na afloop van die kodering van 61 tydskrifbydraes is skematiese voorstellings (figuur 9) opgestel waarop kontekstuele gebeurtenisse aangedui is wat moontlik in die teksanalise in ag geneem moes word. Met die inagneming van kontekstuele gebeurtenisse is die kodes en verbindings met datasegmente hersien, waarna opvallende assosiasies en verbintenisse tussen die kodes en datasegmente opgeskryf is. Ek het tydens die skematiese voorstelling van die LYDING-kode voorlopige afleidings aangestip, byvoorbeeld dat 'n man moontlik lyding ervaar as gevolg van finansiële druk, die posisie wat hy in sy gesin beklee en die stand van sy gesondheid. Die wêreldressie van 2007 is byvoorbeeld ook aangeteken om die invloed van sosio-ekonomiese gebeurtenisse op die gekonstrueerde Afrikaanse manlikheid te ondersoek.

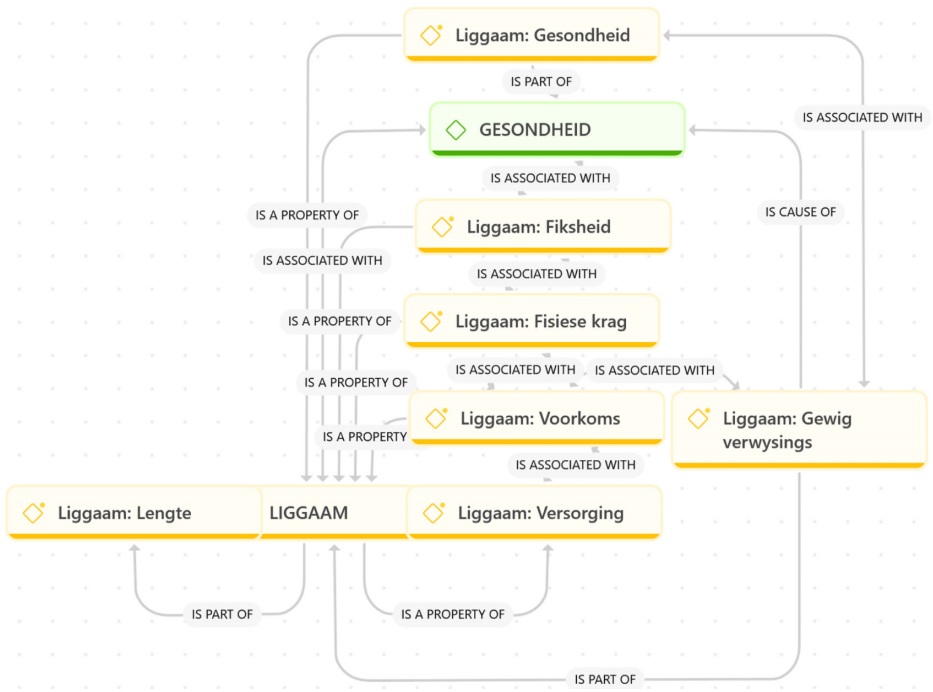
Figuur 9: Skematiese voorstelling van LYDING-subkodes

4.4. ATLAS.ti-funksies

In afdeling 3.2 is agtergrond en literatuur tot ATLAS.ti bespreek. In die volgende stappe word verskeie van die funksies uitgelig soos dit in die studie gebruik is.

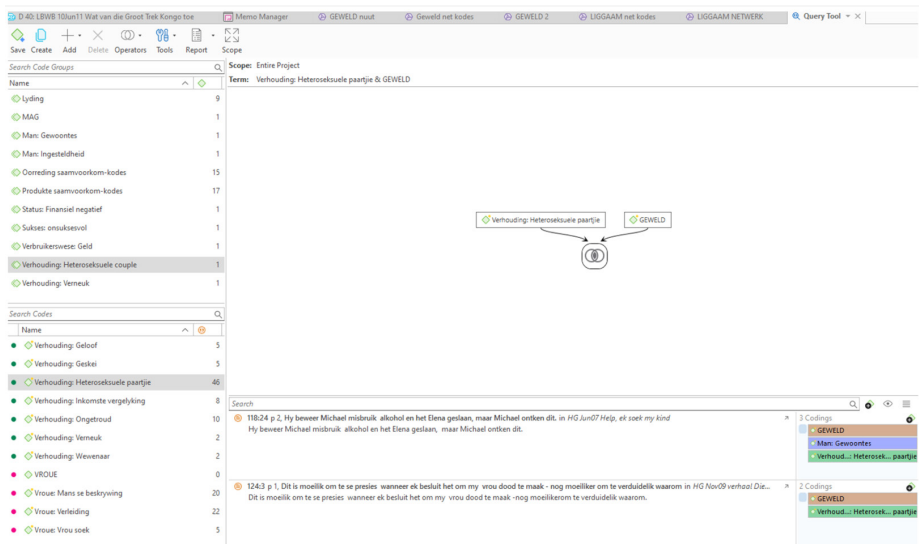
ATLAS.ti se netwerkfunksie is op elke hoofkode toegepas (figuur 10), maar die toegekende datasegmente is nie op netwerke ingevoeg soos vooraf beplan

nie. Die GEWELD-kode het slegs 14 toegekende datasegmente (figuur 11) in vergelyking met die ander kodegroepe soos die LIGGAAM en STATUS wat onderskeidelik uit 352 en 267 datasegmente bestaan. Hierdie besluit is geneem gesien die grootte wat netwerke aanneem en dus onleesbaar is as gevolg van die groot hoeveelheid elemente in elke netwerk.

Figuur 10: Voorbeeld van 'n netwerkfunksie

Hierna is die ondersoekfunksie van ATLAS.ti gebruik om vas te stel watter van die kodes en subkodes gemene kodes of datasegmente het. Die gemene datasegmente en kodes wat die ondersoekfunksie aandui, kon moontlik op sterker verhoudings in 'n sekere tema wys of tot verdere interpretasies lei, byvoorbeeld die ondersoekfunksie dui aan dat die subkode Verhouding: Heteroseksuele paartjie en die kode, GEWELD, twee datasegmente gemeen het (sien figuur 12).

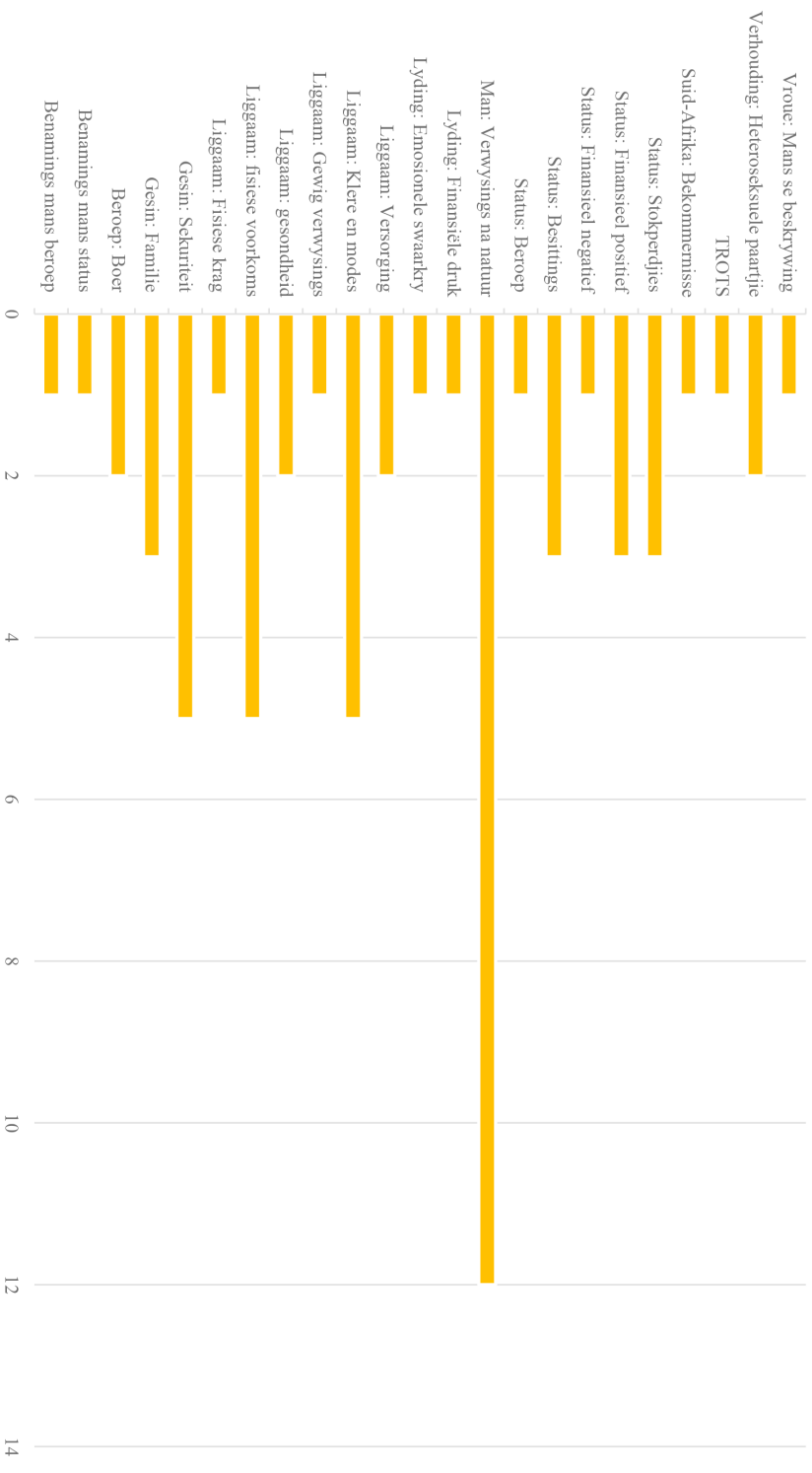
Figuur 12: Onderzoekfunksie

Ek het byvoorbeeld die datasegmente gefiltreer deur van die ondersoek-funksie gebruik te maak (soos gesien in figuur 12 hierbo) sodat ek slegs dié sien wat met beide die GEWELD- en Verhouding: Heteroseksuele paartjie-kode gekodeer is. Die resultate word in die regterkantste onderste hoek gesien, naamlik die twee datasegmente “Hy beweer Michael misbruik alkohol en het Elena geslaan, maar Michael ontken dit” en “Dit is moeilik om te sê presies wanneer ek besluit het om my vrou dood te maak – nog moeiliker om te verduidelik waarom ...”. Deur sulke filters te gebruik, kan die datasegmente in die konteks van die tydskrifinsetsel ontleed word om sodoende gemene temas wat manlikheid konstrueer, byvoorbeeld geweld binne heteroseksuele verhoudings, aan te toon.

Die nuttigste skakels en verhoudings is in die netwerk van die hoofkode aangedui en verteenwoordig die volgende stap. In die geval waar daar nie sulke gemene datasegmente óf kodes tussen die verskillende kodes voorgekom het nie, is dié stap weggelaat. Hierna is ATLAS.ti se woordwolkfunksie ingespan om vas te stel of die afleidings wat in die netwerk en ondersoekfunksie uitgelig is, deur die datasegmente se digtheid bevestig of weerlê word.

Met die gebruik van die woordwolkfunksie het ek met die eerste hoofkode (Verbruikerswese tema) besef dat ATLAS.ti te veel karakters en letters steeds

Verbruikerwese: Saamvoorkom-kodes

Grafiek 1: Voorbeeld van 'n grafiek van Saamvoorkom-kodes

4.5. Analise en bespreking

Die laaste oorkoepelende stap van die studie het bestaan uit vyf substappe.

Eerstens is statistiek en agtergrond oor elke hoofkodes bespreek. Ek het byvoorbeeld die hoeveelheid datasegmente teenoor kodes en subkodes vergelyk, en moontlike afleidings van die saamvoorkomkodes-grafiek en netwerk is aangedui. Hoewel die datasegmente nie op die netwerke ingevoeg is nie (soos verduidelik in afdeling 4.4), het ek die lys van toegekende datasegmente as vertrekpunt vir die teksanalise van elke tema gebruik: VERBRUIKERSWESE, SEKSUALITEIT, LIGGAAM, STATUS en MAG. Tweedens is elke tema se data-analise begin deur elke toegekende datasegment aan daardie kodes in die konteks van die tydskrifinsetsel te analiseer volgens die substappe wat vanuit 'n MKDA-benadering opgestel is. Die aanvanklike navorsingsmetodes, naamlik diskoersanalise, kritiese diskoersanalise sowel as multimodale diskoersanalise, is in kombinasie gebruik om teksanalise toe te pas. Hierdie teksanalise is deur die teoretiese lens van GT, genderteorie en die konstruksie van manlikheid gedoen, terwyl die internasionale en nasionale sosio ekonomiese konteks as agtergrond dien.

Hieronder is 'n visuele voorstelling (figuur 15) van die oorsig van die vier temas en die MKDA-stappe wat vir elkeen opgestel is. Elke analise begin met dieselfde stap, naamlik dat die datasegment in die konteks van die tydskrifinsetsel ontleed is. Daarna bestaan substappe 2 en 3 uit vrae wat ek stel en uit die data beantwoord. In die ontleding van die verbruikerswese-tema byvoorbeeld vra ek: Is die leser ingelig of oorreed? Watter kommunikatiewe proses word geïmpliseer, naamlik of 'n verbruiker oorreed of ingelig (as gevolg van onkunde) word, sodat dit tot aankope sal lei. Ek het in die analise van die liggaam-tema byvoorbeeld twee vrae gestel: Wil mans 'n beter fisiese voorkoms verkry of wil mans hulle algemene gesondheid bevorder?

Die interpretasie van die antwoorde op elke subtema se vrae het plaasgevind deur dit deurentyd te vergelyk en in die konteks van die sosiale situasie te herlees. As die tydskrifinsetsel visuele modusse bevat (foto's/sketse/spotprente), is die visuele modusse geanaliseer saam met die tekstuele modus. In die derde stap het ek die resultate van die onderskeie substappe van elke tema herlees en gemene temas geïdentifiseer. Dit het ek in 'n lyngrafiek voorgestel – sien grafiek 2 as voorbeeld. Daarna het ek die saamvoorkomkodes gebruik om die bepaalde temas te steun of te bevraagteken.

Verbruikerswese: 4 Substappe	Liggaam: 3 Substappe	Seksualiteit: 3 Substappe	Status en mag: 3 Substappe
<ol style="list-style-type: none"> 1. Datasegmente in die konteks van elke tydskrifinsetsel ontleed en herlees. 2. Is die leser ingelig of ooreed? 3. Ten opsigte waarvan (produkt, diens of die spandeer van geld) is die leser ooreed of ingelig? 4. Interpreteer die antwoorde op hierdie vraag in verhouding tot die gekonstrueerde manlikheid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Datasegmente in die konteks van elke tydskrifinsetsel ontleed en herlees. 2. Twee vrae <ol style="list-style-type: none"> 1. Wil mans 'n beter fisiese voorkoms verkry? 2. Wil mans hulle algemene gesondheid bevorder? 3. Die antwoorde van bostaande vrae is deurentyd vergelyk en in die konteks van die sosiale situasie herlees. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Datasegmente in die konteks van elke tydskrifinsetsel ontleed en herlees. 2. Die wyse waarop mans hulle seksualiteit uitdruk, vasgestel, byvoorbeeld hetero- of homoseksueel of beide óf 'n ander soort uitdrukking. 3. Interpreteer die antwoorde op hierdie vraag in verhouding tot die gekonstrueerde manlikheid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Datasegmente in die konteks van elke tydskrifinsetsel ontleed en herlees. 2. Drie vrae: <ol style="list-style-type: none"> 1. Word die man se status positief óf negatief óf neutraal uitgebeeld? 2. Watter insigte verskaf hierdie beeld wat betref die gekonstrueerde manlikheid? 3. Op watter wyse is hierdie beeld gekonstrueer? 3. Word die tema van mag binne die konstruksie van manlikheid eksplisiet of implisiet uitgebeeld?

Figuur 15: Stappe van analise per tema

Laastens is die bespreking van die MKDA-resultate volgens die gemene temas per hoofstuk opgeskryf. In hierdie bespreking is relevante teorie en literatuur in ag geneem. Elke hoofkode se grafiek van die saamvoorkom kodes (sien grafiek 1 as voorbeeld) is geskep sodat dit afleidings kan steun of bevrage teken. Verder is 'n grafiek van gemene temas wat tydens elke hoofstuk se analise geïdentifiseer is (sien grafiek 2 as voorbeeld), ná die analise opgestel.

Grafiek 2: Voorbeeld van temas-grafiek

5. Samevatting

Die artikel bied 'n oorsig van 'n multidissiplinêre metodologie wat gebruik is om die konstruksie van gender, spesifiek Afrikaanse manlikheid in verskeie plaaslike tydskrifte, te ondersoek. Gebaseer op 'n PhD-studie, sluit die datastel 67 uitgawes in van prominente tydskrifte oor 'n dekade van 2005 tot 2015.

Die studie volg beide 'n kwalitatiewe en kwantitatiewe benadering, waarin 'n sosiaal-konstruktivistiese benadering gevolg is, terwyl kwalitatiewe programmatuur soos ATLAS.ti gebruik is vir datahantering en -analise. Hierdie metodologie, gebaseer op genderteorie, teorieë binne manlikheidstudies, GT en MKDA, stel die studie in staat om ryk en veelvlakkige interpretasies van manlikheid binne die konteks van die gekose tydskrifte te verskaf.

Soos reeds genoem, het ek 'n sintese van diskoersanalise, kritiese diskoersanalise en multimodale diskoersanalise in die vorm van MKDA as navorsingsmetode gebruik. Alhoewel heelwat studies MKDA-benaderings geraadpleeg is, is daar 'n tekort aan 'n analitiese raamwerk vir MKDA. In die hieropvolgende afdeling voorsien ek die uitdagings wat ervaar is en die lesse wat geleer is van die bostaande bespreking, om uiteindelik meer insig oor die multidissiplinêre metodologie te verskaf.

Die aanpasbaarheid van die stappe van analise binne 'n multidissiplinêre metodologie beskou ek as beide 'n uitdaging, maar ook as 'n bron van vryheid en ongebondenheid. Hierdie buigsaamheid in die metodologie maak dit moontlik om aanpassings te maak soos wat die data lei en die navorser nuwe insigte verkry. Dit bied die geleentheid om die ondersoek op 'n meer intuïtiewe en as responsiewe manier te benader, wat die kompleksiteit en nuanses van genderkonstruksies effektief openbaar.

Die sintese van multimodale kritiese diskoersanalise is uitgelig as 'n belangrike les en tegelyk die moeilikste deel van die metodologie. Die ontwikkeling van MKDA is noodsaaklik om geloofwaardigheid aan die navorsing te verleen. Die navorsingsmetode het toegelaat dat die studie nie net die taalgebruik ondersoek nie, maar ook hoe taal interaksie het met ander modusse soos visuele beelde en sosiale praktyke, wat 'n dieper insig tot die gekonstrueerde Afrikaanse manlikheid bied.

Verder is die uitbreiding en nuwe gebruik van ATLAS.ti in sulke studies 'n noemenswaardige ontwikkeling. Die programmatuur se diverse funksies, insluitend nuwe KI-gebaseerde funksies, het die hantering van gemengde datastelle aansienlik verbeter en het die metodologiese raamwerk verstewig. Dit demonstreer die potensiaal van kwalitatiewe programmatuur in studies wat beide kwalitatiewe en kwantitatiewe elemente kombineer en benadruk die

bydrae van so 'n metodologie tot Suid-Afrikaanse navorsingspraktyke.

Hoewel die gebruik van ATLAS.ti deel vorm van die unieke faset van my studie, het dit tog tot struikelblokke gelei. As gevolg van ATLAS.ti (weergawe 8) wat karakters in tekste nie as woorde herken nie, is van die beplande funksies van ATLAS.ti (soos die woordwolkfunksie) nie in die studie gebruik nie. Verder is die saamvoorkom-kodes van die seksualiteit-tema nie ten volle benut nie, aangesien die datasegmente wat aan die SEKSUALITEIT-kodes toegeken is, heelwat minder is in vergelyking met die res van die hoofkodes.

Verder is daar min verwysings na die kontekstuele agtergrond tydens die opskryf van analyses. Ek beskou dit as 'n tekortkoming van die studie aangesien diskoersanalise slegs met die inagneming van relevante konteks kan plaasvind.

Ten slotte poog ek in die studie om die ruimte vir toekomstige navorsing te skep deur die model en metodologieë wat ontwikkel is, aan te neem en aan te pas vir soortgelyke studies in 'n Suid-Afrikaanse en internasionale konteks. Deur die strategieë en uitdagings van die gebruik van ATLAS.ti in 'n multidisiplinêre studie op te skryf, bied ek in hierdie artikel waardevolle insigte vir navorsers wat belangstel in die verkenning van soortgelyke gemengde navorsingsmetodes.

Universiteit Stellenbosch en Universiteit van Wes-Kaapland

Bronnelys

- Anderson, E.** 2009. *Inclusive Masculinity: The Changing Nature of Masculinities*. London: Routledge.
- Bezemer, J.** 2012. What is multimodality? <http://mode.ioe.ac.uk/2012/02/16/what-is-multimodality/>. (Datum van gebruik: 15 Julie 2021).
- Butler, J.** 1990. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.
- Charmaz, K.** 2006. An invitation to grounded theory. In Charmaz, K. (ed.). *Constructing Grounded Theory – A Practical Guide to Qualitative Analysis*. London: SAGE Publishing.
- Coates, J.** 2012. Gender and discourse analysis. In Gee, J.P. en Handford, M. (eds.). *The Routledge Handbook of Discourse Analysis* New York: Routledge.
- Connell, R.W.** 2005. *Masculinities*. 2de uitgawe. Los Angeles: University of California Press.
- Connell, R.** 2018. The social organization of masculinity. In Morris, E.W. en Blume Oeur, F. (eds.). *Unmasking Masculinities*. USA: SAGE Publishing.

- Cleaver, F. 2002. Men and Masculinities: New directions in gender and development. In Cleaver, F. (ed.). *Masculinities Matter! Men, Gender and Development*. Cape Town: New Africa Books Pty.
- Creswell, J.W. 2009. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. USA: SAGE Publishing.
- Dey, I. 1999. *Grounding Grounded Theory: Guidelines for Qualitative Inquiry*. San Diego: Academic Press.
- Dick, B. 2005. Grounded theory: A thumbnail sketch. http://www.aral.com.au/DLitt/DLitt_P59ground.pdf. (Datum van gebruik: 31 Julie 2024).
- Du Plessis, R. 2015. A discourse analysis of male sexuality in the magazine *Intimacy*. *African Journal of Primary Health Care & Family Medicine* 7(1): 1-7.
- Edwards, K.E. 2007. "Putting my man face on": A grounded theory of college men's gender identity development. Ongepubliseerde PhD-proefskrif. Maryland: University of Maryland.
- Edwards, M. en Milani, T.M. 2014. The everyday life of sexual politics: A Feminist critical discourse analysis of herbalist pamphlets in Johannesburg. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies* 32(4): 461-481.
- Fairclough, N. 2015. *Language and Power*. New York: Routledge.
- Friese, S. 2014. Methods and methodologies for qualitative data analysis. ATLAS.ti User Conference 2013: Fostering Dialog on Qualitative Methods, Berlin. <https://depositonce.tu-berlin.de/items/b37cbb2b-96d1-48df-a0b6-48a37f58528c>. (Datum van gebruik: 13 Mei 2024).
- Friese, S. 2016. Computer-assisted grounded theory analysis with ATLAS.ti. ATLAS.ti User Conference 2015 – qualitative data analysis and beyond, Berlin. <https://api-depositonce.tu-berlin.de/server/api/core/bitstreams/3d5667ab-d2d7-4da3-8781-7cf08403e39c/content>. (Datum van gebruik: 13 Mei 2024).
- Friese, S. 2019. *Qualitative Data Analysis with ATLAS.ti*. London: SAGE Publishing.
- Gardiner, J.K. 2002. Introduction. In Gardiner, J.K. (ed.). *Masculinity Studies & Feminist Theory: New Directions*. New York: Columbia University Press.
- Gorin, V. en Dubied, A. 2011. Desirable people: Identifying social values through celebrity news. *Media, Culture & Society* 33(4): 599-618.
- Hearn, J. 2004. From hegemonic masculinity to the hegemony of men. *Feminist Theory* 5(1): 49-72.
- Irwin, K. 2017. Grounded theory methods in the context of masculinity and violence. In Bryant, A. en Charmaz, K. (eds.). *The Sage Handbook of Grounded Theory*, 2de uitgawe. VSA: SAGE Publishing.

- Jaworski, A. en Coupland, N. 2014. *The Discourse Reader*. 3de uitgawe. New York: Routledge.
- Jefferson, T. 1994. Theorising masculine subjectivity. In Newburn, T. en Stanko, B. (eds.). *Just Boys Doing Business: Men, Masculinities and Crime*. New York: Routledge.
- Jewitt, C. (ed.). 2012. Multimodality. [https:// multimodalityglossary.wordpress.com/multimodality/](https://multimodalityglossary.wordpress.com/multimodality/). (Datum van gebruik: 5 Januarie 2023).
- Kiesling, S. 2007. Men, masculinities, and language. *Language and Linguistics Compass* 1(6): 653-673.
- Kiesling, S.F. 2001. "Now I Gotta Watch What I Say": Shifting constructions of masculinity in discourse. *Journal of Linguistic Anthropology* 11(2): 250-273.
- Kimmel, M.S., Hearn, J. en Connell, R.W. (reds.). 2005. *Handbook of Studies on Men & Masculinities*. USA: SAGE Publishing.
- Knaggs, A. 2006. The Space Between: Discursive constructions of masculinity in contemporary South African men's lifestyle magazines. Ongepubliseerde MA-tesis. Kaapstad: Universiteit van Kaapstad.
- Kress, G. en Van Leeuwen, T. 2001. *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Arnold.
- Lewins, A. en Silver, C. 2014. *Using Software in Qualitative Research: A Step-by-Step Guide*. 2de uitgawe. Londpn: SAGE Publishing.
- Louw, S. 2023. Die konstruksie van Afrikaanse manlikheid in tydskrifte (2005-2015): 'n Diskoersanalitiese ondersoek. Ongepubliseerde PhD-proefskrif. Stellenbosch: Universiteit Stellenbosch.
- Mavers, D. (red.). 2012. Mode. <https://multimodalityglossary.wordpress.com/mode-2/>. (Datum van gebruik: 15 Julie 2021).
- Milani, T.M. (red.). 2015. *Language and Masculinities: Performances, Intersections, Dislocations*. New York: Routledge.
- Ngalande, R.C. en Mkwinda, E. 2013. *Benefits and challenges of using ATLAS.ti*. ATLAS.ti User Conference 2013: Fostering Dialog on Qualitative Methods, Berlin. <https://api-depositonce.tu-berlin.de/server/api/core/bitstreams/88cf2894-dd92-4a65-ac98-615495e1c6cd/content>. (Datum van gebruik: 13 Mei 2024).
- O'Halloran, K.L. (red.). 2004. *Multimodal discourse analysis: Systemic functional perspectives*. London: Continuum. http://books.google.co.za/books?hl=en&lr=&id=64qxAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=multimodal+discourse+analysis&ots=rE8ccYCcqB&sig=z0Aj_Wh9fZ_zZSr0n7FqtI4wgl0#v=onepage&q=multimodal%20discourse%20analysis&f=false. (Datum van gebruik: 15 Julie 2021).

- Owen, C. en Campbell, C. 2018. How do men's magazines talk about penises? *Journal of Health Psychology* 23(2): 332-344.
- Paltridge, B. en Wang, W. 2015. Discourse analysis. In Paltridge, B. en Phakiti, A. (eds.). *Research Methods in Applied Linguistics*. New York: Bloomsbury Academic.
- Paulus, T.M. en Lester, J.N. 2016. ATLAS.ti for conversation and discourse analysis studies. *International Journal of Social Research Methodology* (19)4: 405-428.
- Petrova, V. 2014. Intro to Atlas.ti: Qualitative data analysis software. Seattle: Center for Social Science Computation and Research. <http://csscr.washington.edu/papers/14-01.pdf>. (Datum van gebruik: 30 Maart 2017).
- Rothman, E.F., Nagaswaran, A., Johnson, R.M., Adams, K.M., Scrivens, J. en Baughman, A. 2012. US tabloid magazine coverage of a celebrity dating abuse incident: Rihanna and Chris Brown. *Journal of Health Communication* 17(6): 733-744.
- Royce, T.D. 2007. Intersemiotic complementarity: A framework for multimodal discourse analysis. In Royce, T.D. en Bowcher, W.L. (eds.). *New Directions in the Analysis of Multimodal Discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Silverman, D. 2011. *Interpreting Qualitative Data: A Guide to the Principles of Qualitative Research*. London: SAGE Publishing.
- Van der Watt, J. 2016. 'Big, hard and up!' A healthy creed for men to live by? *HTS Teologiese Studies/Theological Studies* 72(2): 1-9.
- Visagie, A.G. 2004. Manlike subjektiwiteit in die Afrikaanse prosa vanaf 1980 tot 2000. Ongepubliseerde PhD-proefskrif. Stellenbosch: Universiteit Stellenbosch.
- Wiegman, R. 2002. Unmaking: Men and masculinity in feminist theory. In Gardiner, J.K. (ed.). *Masculinity Studies & Feminist Theory: New directions*. New York: Columbia University Press.
- Zhao, S. 2014. Selling the 'Indie Taste': A social semiotic analysis of *Frankie* magazine. In Djonov, E. en Zhao, S. (eds.). *Critical Multimodal Studies of Popular Discourse*. London: Routledge.

Note

1. Die proefskrif, Die konstruksie van Afrikaanse manlikheid in tydskrifte (2005 tot 2015): 'n Diskoersanalitiese ondersoek, onder leiding van dr Amanda Marais, is voltooi in die Departement Afrikaans en Nederlands aan Universiteit Stellenbosch. Susann Louw was ook 'n beurshouer van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. Die

bevindinge van die PhD-studie verskyn in die verloop van 2024 in afsonderlike artikels.

2. Alhoewel weergawe 8 van ATLAS.ti in my PhD-studie gebruik is, het ek sover moontlik die genoemde voorbeelde in die artikel uit die ATLAS.ti-weergawe 24 geneem.
3. In die bespreking van kodes word alle kodes onderstreep om 'n tipografiese onderskeid te tref.
4. Wanneer hoofkodes in die bespreking genoem word, word dit onderstreep en met hoofletters geskryf om 'n tipografiese onderskeid tussen hoof- en subkodes te tref.
5. Modusse verwys na 'n versameling van sosiaal- en kultureelgevormde semiotiese bronne vir die doel van betekenisvorming (Mavers, 2012), byvoorbeeld 'n kanaal van kommunikasie soos 'n geskrewe teks of visuele beeld.
6. Navorsingsvrae in die proefskrif: (1) Watter konstruksies van Afrikaanse manlikheid wat verband hou met die verbruikerswese kom in die gekose tydskrifte voor? (2) Watter konstruksies van Afrikaanse manlikheid wat verband hou met geweld kom in die gekose tydskrifte voor? (3) Watter konstruksies van Afrikaanse manlikheid wat verband hou met die man se liggaam en seksualiteit kom in die gekose tydskrifte voor? (4) Watter konstruksies van Afrikaanse manlikheid wat verband hou met mag en/of status kom in die gekose tydskrifte voor?
7. Die datasegment word met die wit kolletjies en die ligblou verheldering van teks aangedui.
8. Die Status: Finansiële-kode word met die wit kolletjies en die ligblou verheldering in figuur 5 aangedui. Die blokkie waarin die twee kodes gelys is, is 'n nuwe opsie in ATLAS.ti 24. Wanneer daar op die datasegment geklik word, word die lysie van toegekende kodes ook oopgemaak.